

Ministerstvo životního prostředí

Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR

Havlíčkův Brod, 16. 3. 2016

Jakub Horecký

odbor obecné ochrany přírody a krajiny

Jana Paluchová

odbor energetiky a ochrany klimatu

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR - adaptační strategie

- Návrh** – **meziresortní spolupráce** koordinovaná MŽP
- na základě podkladových studií **ČHMÚ**
 - revidován **Centrem pro otázky životního prostředí UK v Praze**
 - konzultován s **Centrem výzkumu globální změny AV ČR CzechGlobe**

Schválena usnesením vlády č. 861 ze dne 26. 10. 2015

http://www.mzp.cz/cz/adaptace_na_zmenu_klimatu

Zaměření adaptační strategie

Strategie identifikuje prioritní oblasti (sektory), u kterých se předpokládá největší postižení změnou klimatu

Vodní režim v krajině
a vodní hospodářství

Biodiverzita
a ekosystémové služby

Lesní hospodářství

Zemědělství

Urbanizovaná krajina

Doprava

Průmysl a energetika

Cestovní ruch

Zdraví a hygiena

Mimořádné události a ochrana
obyvatelstva a životního prostředí

Adaptační strategie - struktura

- **Změna klimatu**
 - Pozorované dopady a trendy pro ČR, EU a svět
 - Odhad vývoje (predikce) pro ČR do poloviny 21. století
- **Vliv změny klimatu na klíčové oblasti (sektory)**
 - Zranitelnost a předpokládané dopady
 - Obecná charakteristika opatření - hlavní principy, mezisektorové vazby, provázanost s mitigačními opatřeními
 - Soubor navržených adaptačních opatření
- **Přizpůsobení politiky ve vztahu ke změnám přírodních podmínek**
 - Platné právní předpisy a návrhy jejich změn
 - Ekonomické aspekty
 - Komunikační strategie a zapojení veřejnosti, vzdělávání, výchova a osvěta
 - Směrování vědy a výzkumu
 - Koordinace naplňování strategie a organizační opatření
- **Přílohy** – příklady adaptačních opatření, možnosti financování (**OPŽP, IROP, PRV, LIFE** aj.)

VYBRANÉ PŘÍKLADY adaptačních opatření

- **Mimořádné události a ochrana obyvatelstva a ŽP**
 - **Ochrana obyvatelstva, systém včasného varování před mimořádnými událostmi**
 - **Rozvoj a posílení Integrovaného záchranného systému**
 - **Opatření k ochraně kritické infrastruktury**
 - **Environmentální bezpečnost**
 - **analyzovat a navrhnout odpovídající úpravy legislativy v oblasti dlouhodobého nedostatku vody a v oblasti prevence vzniku požárů vegetace**
 - **Rozvoj bezpečnostního výzkumu a vývoje**

VYBRANÉ PŘÍKLADY adaptačních opatření

• Urbanizovaná krajina

- **Minimalizace povrchového odtoku dešťových vod**
 - zvyšování podílu ploch s propustným povrchem
 - realizace retenčních objektů na vhodných místech
- Zajištění funkčního a ekologicky stabilního systému sídelní zeleně
- **Opatření v oblasti urbanistického rozvoje, stavebnictví**
 - přizpůsobit stavební standardy budov, normy a certifikace předpokládaným projevům změny klimatu
- **Zmírňování následků záplav v urbanizovaném území**
 - zohledňovat při rozvoji urbanizovaných území potenciálně ohrožených povodněmi možné dopady povodní
 - zajistit snížování počtu osob s trvalým bydlištěm v záplavovém území
 - zajištění strategického majetku proti záplavám
 - budovy odolné vůči zaplavení
- **Snížení rizik spojených s teplotou a kvalitou ovzduší**

VYBRANÉ PŘÍKLADY adaptačních opatření

• Vodní režim krajiny a vodní hospodářství

- Opatření pro zajištění stability vodního režimu v krajině
- **Opatření ve vodních korytech a v nivách**
 - **komplexní protipovodňová ochrana – kombinace přírodě blízkých a technických protipovodňových opatření**
 - revitalizace vodních toků a niv, podpora samovolné renaturace
 - **obnova přirozených rozlivů v nivách**
- Plány povodí a **plány pro zvládání povodňových rizik**
- Opatření na vodárenských systémech, ČOV a kanalizacích
- **Optimalizace funkce stávajících nádrží a vodohospodářských soustav**
- Infiltrace povrchových vod do vod podzemních, Převody vody
- Obnova malých vodních nádrží a zvyšování jejich spolehlivosti
- **Systemy hospodaření se srážkovými vodami**

Komunikační strategie a zapojení veřejnosti

- **Adaptační strategie** formuluje **základní úkoly pro komunikační strategii a zapojení veřejnosti**
 - **zajistit informovanost široké veřejnosti o pravděpodobných dopadech změny klimatu a možnostech adaptace na změnu klimatu v podmínkách ČR**
- **Základním strategickým dokumentem** pro tuto oblast je **Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty** (EVVO; 2000 – v současnosti probíhá aktualizace)

Koordinace naplňování strategie

- **MŽP** zajišťuje **koordinaci adaptačních a mitigačních opatření, monitoringu a vyhodnocení plnění adaptace na změnu klimatu**
- **Při implementaci je nezbytné zapojení všech dotčených resortů**: vedle **MŽP** také **MZe, MPO, MMR, MZd, MF, MV, MD, MŠMT** a podle potřeby i další ministerstva
- **Poradní orgán - Meziresortní pracovní skupina pro ochranu klimatu** (zřízena ministrem ŽP v lednu 2015)
=> **ADAPTAČNÍ PLATFORMA** – odborná podpora při koordinaci adaptace na změnu klimatu na národní úrovni

Koordinace naplňování strategie

- **Adaptace** na změnu klimatu vyžaduje **aktivní přístup na místní, národní a mezinárodní úrovni**
- Do tohoto procesu je nutné **zapojit orgány státní správy, samosprávy a organizace poskytující veřejné služby**
- **Na regionální a místní úrovni** lze v současné době vycházet ze schválené **Adaptační strategie ČR** při **strategickém rozhodování, tvorbě koncepcí a plánů, zapojení veřejnosti a soukromé sféry, věcné argumentaci** a při **propagaci** tohoto aktuálního tématu
- **Výzvou pro tvůrce strategických a koncepčních dokumentů na všech úrovních je porozumět dopadům změny klimatu a rozvíjet a provádět řešení pro optimální úroveň adaptace**

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

- V **současné době** vzniká za účelem podrobnější **implementace** adaptační strategie **Národní akční plán adaptace na změnu klimatu**
 - široká meziresortní spolupráce (všechna ministerstva)
 - zapojení odborných výzkumných organizací, stakeholderů, NNO
 - **návrh** bude **v létě 2016**
 - **předložení** vládě **XII-2016**
- **Výchozí dokumenty** pro zpracování akčního plánu:
 - schválená adaptační strategie
 - Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR (MŽP, 2016)

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

- **Akční plán bude obsahovat:**
 - **návrhy opatření k realizaci**, a to včetně odpovědnosti za plnění navržených úkolů, termínů, popř. kontrolních termínů,
 - **určení relevantních zdrojů financování,**
 - **odhad nákladů na realizaci opatření,**
 - **nastavení systému hodnocení adaptace na změnu klimatu** vč. soustavy klíčových indikátorů
- **Struktura – podle hlavních projevů změny klimatu:**
 - **DLOUHODOBÉ SUCHO**
 - **POVODNĚ a PŘÍVALOVÉ POVODNĚ**
 - **ZVYŠOVÁNÍ TEPLOT a NÁRŮST GLOBÁLNÍHO ZÁŘENÍ**
 - **EXTRÉMNÍ METEOROLOGICKÉ JEVY**
(vlny veder, extrémní vítr, extrémní srážky a námraza), požáry vegetace

Další harmonogram adaptace ČR

- V roce **2017 Evropská komise posoudí**, zda jsou opatření přijímaná členskými státy z hlediska **plnění Adaptační strategie EU** dostatečná
- **Plnění reportingových povinností** bude navázáno na vypracovávání **Zprávy o adaptaci České republiky na změnu klimatu** – bude předkládána vládě ve čtyřletém intervalu počínaje rokem **2019**
- **Aktualizace Adaptační strategie ČR** proběhne **k roku 2020** a následně **v intervalu 10 let**

Děkuji za pozornost

